

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 5 maja 2026 r.

Poz. 1937

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.46.2026 WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 30 kwietnia 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 oraz poz. 1436)

stwierdza się nieważność

§ 2 ust. 5 załącznika do uchwały Nr XXII/287/2026 Rady Gminy Szemud z dnia 31 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Szemud w 2026 r.

Uzasadnienie

W dniu 7 kwietnia 2026 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XXII/287/2026 Rady Gminy Szemud z dnia 31 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Szemud w 2026 r., zwana dalej „uchwałą” lub „Programem”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 20 kwietnia 2026 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Szemud o wszczęciu postępowania nadzorczego w stosunku do przedmiotowej uchwały oraz poinformował o możliwości złożenia wyjaśnień w sprawie.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 11a ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, Dz. U. z 2022 r. poz. 2375 oraz Dz. U. z 2025 r. poz. 1696 i poz. 1795, dalej jako: „u.o.z.”) w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

Zgodnie z § 2 ust. 5 załącznika do przedmiotowej uchwały Rada Gminy Szemud postanowiła, że „*W przypadku ustalenia właściciela zwierzęcia, które zostało odłowione i umieszczone w schronisku, właściciel ponosi koszty jego odłowu, transportu i umieszczenia w schronisku w tym koszty opieki weterynaryjnej*”.

Na wstępie organ nadzoru wskazuje, że zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy działają w granicach i na podstawie prawa. Art. 11a u.o.z., na mocy którego podejmowane są uchwały w sprawie Programu, nie zawiera podstawy prawnej do regulowania kwestii ponoszenia przez właściciela kosztów związanych z zapewnieniem opieki jego zwierzęciu. W ocenie organu nadzoru Rada Gminy Szemud, regulując w niniejszej uchwale kwestię ponoszenia kosztów przez osoby trzecie, działała bez podstawy prawnej, co stanowi naruszenie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazać należy, że zgodnie z art. 11a ust. 5 u.o.z., koszty realizacji programu zapobiegającego bezdomności zwierząt ponosi gmina, dlatego brak jest ustawowego upoważnienia do obciążania osób będących właścicielami zwierząt kosztami poniesionymi przez gminę w drodze aktu prawa miejscowego. Jak słusznie wskazuje w tym przedmiocie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach (por. Wyrok WSA w Kielcach z 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 44/19):

W ustawie o ochronie zwierząt nie przewidziano możliwości przerwania albo zwrotu w trybie administracyjnym takich kosztów ani w całości, ani w części na właściciela zwierzęcia uznanego za bezdomne. Pogląd ten zasadny jest tym bardziej, jeśli weźmie się pod uwagę art. 7 ust. 4 ustawy o ochronie zwierząt, formułujący możliwość obciążenia kosztami utrzymania zwierzęcia właściciela, od którego zwierzę czasowo odebrano. Nie oznacza to, że gmina nie może dochodzić od właściciela zwrotu świadczenia (dochodzenie takich

należności może odbywać się jednak tylko na drodze postępowania cywilnego). Natomiast właściwą podstawą do rozstrzygania o kosztach wyłapania i umieszczenia w schronisku zwierzęcia, które zostało pozostawione bez należytej opieki nie może być akt prawa miejscowego, ponieważ może on być wydany wyłącznie w takim zakresie, jaki przewiduje ustawa.

Powyższe stanowisko zostało potwierdzone w orzecznictwie sądów administracyjnych, np. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 8 stycznia 2014 r. (sygn. akt II SA/Wr 839/13), wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 9 kwietnia 2014 r. (sygn. akt II SA/Wr 82/14), wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 13 grudnia 2023 r. (sygn. akt II SA/Ke 569/23), wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 listopada 2015 r. (sygn. akt II OSK 655/14).

Organ nadzoru wskazuje zatem, że rada gminy nie może obciążać kosztami realizacji programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt zewnętrznych podmiotów. W ocenie organu nadzoru postanowienie § 2 ust. 5 załącznika do uchwały, zgodnie z którym kosztami zapewnienia opieki obciążony zostanie właściciel zwierzęcia, zostało podjęte z istotnym naruszeniem art. 11a ust. 5 u.o.z. w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

Wobec powyższego stwierdzenie nieważności § 2 ust. 5 załącznika do uchwały Nr XXII/287/2026 Rady Gminy Szemud z dnia 31 marca 2026 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Szemud w 2026 r. jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski
Beata Rutkiewicz